

get til igennem Skrifter, hvorved jeg maa bemærke, at det har havt, foruden store Capitalgaver ved forskellige Leiligheder, særlig Understøttelse, som det synes i temmelig rigeligt Maal, af Statskassen, saa turde Selskabets Virksomhed i denne Retning være understøttet endnu større Tvivl; jeg behøver blot at bemærke, at man finder den bekjendte „danste Bondeven“ som et af de Skrifter, ved hvis Udbredelse Selskabet troer at oplyse og forbedre den danske Bondestand. Selskabet i sin Begjering om en forhøiet Understøttelse af Staten, klager selv over, at dets Medlemsantal er ganske særdeles afsaget; det tæller ogsaa virkelig kun 60 eller 61 Medlemmer og, mærkelig nok, blandt disse Medlemmer kun ganske enkelte egentlige Jordbrugere, medens, hvad der vistnok fortjener al Paaskjønnelse, alle betydeligere Embedsmænd, som navnlig have med Landbrug at gøre, synes at være Stammen og Overaltet af disse Medlemmer. — Jeg maa tilstaae, at det i en vis Henseende derfor heller ikke har kunnet forundre mig, at den ærede Indenrigsminister har været saa langt fra at anbefale Selskabets Forlangende om 4000 Rbd. aarlig, at han meget mere kun har indstillet dem til 3000 Rbd., altsaa til en Forhøielse af 600 Rbd. over det, som i mange Aar har været Normen. Udentvivel har han derved ladet sig lede af omtrent lignende Betragtninger som dem, jeg her har tilladt mig at anfille; men jeg tilstaaer tillige, at, naar jeg seer hen baade til de store Fonds, dette Selskab allerede har, og navnlig til Selskabets høitbæderlige dirigerende Formand, da kunde jeg ønske, at det ligesom fik en ny Spore til at fatte den Opgave, som synes i vor Tid at maatte paaligge det, og som det synes i al for lang Tid at have missejndt. Det har nemlig efter min Overbeviisning missejndt, at der, for at fremme danske Agerbrugeres Opmøst, ikke blot maatte arbeides med materielle Midler, at Bønderne maatte ikke blot læres bedre at drive deres Jord, men de ogsaa maatte ledes til en højere Grad af politisk Dannelse og Frihed. I denne Retning har Selskabet Intet eller meget Lidet gjort, ja, det vilde ikke falde vanskeligt at bevise, at det, efter de Anskuelse, som Mange

af os have, har arbeidet endog imod den Udvikling, som burde være den fremherskende i dette Niemed. Jeg troer, at Selskabet, navnlig med Hensyn til dets betydelige Fonds, som have sin Oprindelse fra Gaver af Statskassen — thi det er kun en 30,000 Rbd. af de 140,000 Rbd., det eier, der ere det legerede af private Belgjører —, maatte være en Gjenstand for særdeles Opmærksomhed og Deeltagelse, og at man ganske vist maatte ønske — og jeg bilder mig ind, at det ærede Indenrigsministerium enten directe eller indirecte maatte kunne virke ikke lidet dertil —, at Selskabet søgte at faae et saadant Opsving, at det kunde gjøre sig til Midtpunktet for Landoekonomien og Landbedriften her i Landet, at det i Sandhed kunde blive et Mellemled mellem Regjeringen og Landet, navnlig med Hensyn til alle landoekonomiske og landpolitiske Spørgsmaal, i hvilken sidste Henseende det navnlig fortiden ganske sikkert Intet kan være. Medens jeg derfor meget villig har stemt for, at Staten vedbliver at yde et Bidrag til dette Selskab, skylder jeg at tilstaae, at det er i det Haab, at den Aand, der gaaer igennem vor Tid, ogsaa vil gjengive dette Selskab nyt Liv og Virksomhed i en ny og mere gennemgribende Retning.

Hvad dernæst Veterinærskolen angaaer, da maa jeg tilstaae, at den leder uvilkaarligt til at rette det Spørgsmaal til den ærede Indenrigsminister, om Ministeriet har dannet sig bestemte Anskuelse og bestemte Planer for, om og hvorledes det i det Hele vil lede det, som jeg vil kalde vort Agerbrugs Udvikling, forsaavidt en saadan Udvikling tør og kan ledes og bevirkes fra Regjeringens Side. Veterinærskolen er kun eet Moment blandt de flere, som derved komme i Betragtning; men naar man seer hen til, at den i en Række af Aar har staaet i en løierlig Halvhedsforfatning, og at den endnu staaer aldeles, som den stod sidst, da vi bevilgede Tilskud til den, saa maa jeg tilstaae, at det forekommer mig, at det maatte ligge den ærede Indenrigsminister nær at udtale sig tydeligt og bestemt om, hvad han vil gjøre med Hensyn til denne Skoles Indretning og Fremhjælpning, og om, hvorvidt han, enten i Forbindelse med den eller uden